

Arkivsak-dok. 26/01743-1
Saksbehandler Tor Magnus Knutsen

Saksgang	Møtedato	
Ungdomsrådet	17.09.2026	13/26
Utvalg for levekår	23.09.2026	21/26

Saksframlegg

Høring – nasjonal faglig retningslinje for forebygging og oppfølging av skolefravær

Kommunedirektørens innstilling:

1. Farsund kommune skal sende inn et felles svar på høringen om de nye nasjonale retningsreglene for forebygging og oppfølging av skolefravær.
2. Utvalg for levekår vedtar vedlagte høringsuttalelse med innspillene fra ungdomsrådet.

Vedlegg

Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og oppfølging av skolefravær

Uttalelse - Nasjonal faglig retningslinje om fravær

Veileder for forebygging og tiltak ved alvorlig skolefravær for Farsundskolen - ver. sept. 22 - ferdig

Saken kort fortalt

Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Statped og Folkehelseinstituttet har laget et forslag til anbefalte retningslinjer for hvordan voksne i skolen og kommunen skal forebygge og hjelpe elever som har bekymringsfullt skolefravær. Dette kalles en *nasjonal faglig retningslinje*. Retningslinjene er nå ute på høring. Høringsfristen er 02.10.2026.

Bakgrunn

Skolefravær er en utfordring i hele Norge.

Fra UDIR: [Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og oppfølging av skolefravær | udir.no](https://udir.no)

I skolefraværsfeltet brukes en rekke ulike begreper, blant annet dokumentert og udokumentert fravær, høyt fravær, langvarig fravær, problematisk fravær, bekymringsfullt fravær, skolevegring (skolefravær basert på angst), skulk, komplekst skolefravær og ufrivillig skolefravær.

I denne retningslinja brukes bekymringsfullt skolefravær som et overordnet begrep. Bekymringsfullt skolefravær kan handle om fravær som er begynnende, økende, høyt eller har et mønster, for eksempel knyttet til bestemte fag, dager eller situasjoner. Fraværet kan også være etablert og sammensatt, dette omtales som langvarig og/eller komplekst fravær. Bekymringsfullt skolefravær kan omfatte elever som er fraværende fra undervisning og/eller skolen i kortere eller lengre perioder. Dette kan omfatte alt fra elever som er fysisk til stede på skolen uten å delta i skolens faglige og/eller sosiale fellesskap, til elever som er fysisk fraværende fra skolen. Konsekvensen av dette kan være å miste tilhørighet til skolens sosiale og/eller faglige fellesskap og ikke få oppfylt retten til opplæring.

Bekymringsfullt skolefravær forstås som et komplekst og sammensatt fenomen, der type utfordringer, alvorlighetsgrad, alder og forhold i elevens omgivelser kan ha betydning (Nordin et al., 2023). Det kan handle om mange ulike årsaksforhold, og kombinasjonen av ulike faktorer og forhold, som skolemiljø, relasjoner, mobbing, lav mestring, mistriksel, manglende tilrettelegging, familiebakgrunn, foreldrestil, psykisk helse, somatiske plager, lærevansker, høyt læringspotensial og nevrodivergens. Nevrodivergens viser her til diagnoser som ADHD, autisme, Tourettes, dysleksi og språkvansker. Forhold i familie, skole og sosialt nettverk virker sammen over tid og har stor betydning for elevens utvikling (Hestevik et al., 2026a).

Skolen kan være både risiko- og beskyttelsesarena, der tilhørighet og gode relasjoner virker beskyttende, mens lav skoletrivsel, negative skoleerfaringer og svake faglige prestasjoner kan være risikofaktorer knyttet til utenforskap og marginalisering (Hestevik et al., 2026a).

Fravær må forstås i lys av samspillet mellom individuelle, relasjonelle, strukturelle og organisatoriske forhold, herunder elevens relasjoner til jevnaldrende og voksne, skolemiljøet og samarbeidet mellom hjem, skole og andre tjenester.

Fra høringsbrevet: «Formålet med retningslinja er å gi ansatte og ledere i skolen, PP-tjenesten og offentlige og private skoleeiere faglige anbefalinger som skal støtte arbeidet med å forebygge fravær og følge opp elever med skolefravær. Anbefalingene vil også være nyttige for ansatte i skolehelsetjenesten og andre tjenester og aktører i laget rundt barn og unge, samt foreldre, foresatte og elever og for kommuner og fylkeskommuner som tjenesteutøvere.

Retningslinja gir faglige anbefalinger om å forebygge og følge opp elever med skolefravær innen følgende prioriterte områder:

- samarbeid mellom skole og hjem
- elevens medvirkning
- kompetanse
- samarbeid på skolen og mellom skolen og andre tjenester på individnivå
- samarbeid på systemnivå

Vedlagt er forslag til svar på høringen fra Farsund kommune der ledere i skolen og PPT (Pedagogisk-psykologisk tjeneste) har fått mulighet til å medvirke.

Vedlagt i saken ligger også plangrunnlaget for høringa - *Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og oppfølging av skolefravær* samt Farsunds egen plan fra 2022 *Veileder for forebygging og tiltak ved alvorlig skolefravær for Farsundskolen*. Vi gjør oppmerksom på at Farsunds egen veileder vil bli oppdatert i etterkant av høringen

Vurdering

Det er veldig bra at staten lager felles retningslinjer for dette. Det gjør at hjelpen ikke er avhengig av hvilken skole man går på og at alle elever som strever med dette kan få god hjelp.

Ved å svare ut på høringen kan vi i Farsund være med å påvirke retningslinjene for hvordan man forebygger skolefravær. Slike innspill er viktige for dem som lager lover og retningslinjer og bidrar til at retningslinjene blir gode for dem som skal bruke dem og for dem som skal få hjelp.

Økonomiske konsekvenser

Å gi tilbakespill og å skrive dette svaret koster ikke kommunen noen ekstra penger. Hvis de nye reglene fra staten blir vedtatt senere, kan det hende kommunen må bruke mer penger på tiltak og oppfølging i skolen. Det må vurderes når de endelige reglene kommer.

Konsekvenser for barn og unge

Denne saken er i stor grad rettet mot barn og unge. De nye reglene skal sørge for at:

- Elever blir sett raskere hvis de begynner å være borte.
- Skolen og hjemmet samarbeider bedre.
- Ungdom får mer trygghet og bedre hjelp i skolehverdagen.

Konsekvenser for klima og miljø

Saken har ingen betydning for klima eller miljøet i kommunen.

Konsekvenser for folkehelse

Å høre til i et skolesamfunn og oppleve mestring er viktig for ungdoms psykiske helse. Hvis de nye reglene fører til at færre elever dropper ut eller opplever langvarig fravær, vil det ha en positiv effekt på folkehelsen i Farsund.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslaget til vedtak blir stemt fram. Det sikrer at Farsund kommune leverer et grundig svar der et bredt utvalg av de som daglig er involvert i skolen har medvirket og blitt hørt.